

УДК 336.1

Жадан О. В.

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ПЛАНУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Визначено, що планування бюджетних видатків – один із головних елементів бюджетного процесу, результатом якого має бути ефективне використання бюджетних коштів. Одним із методів бюджетного планування є програмно-цільовий метод, що дає змогу оцінювати результати виконання бюджетних програм. Однак на сьогодні на рівні місцевих бюджетів він перебуває на стадії впровадження. Якість планування бюджетних видатків можна підвищити шляхом посилення фінансового контролю за плануванням результативних показників бюджетних програм. Функції органів державного фінансового контролю спрямовані переважно на перевірку виконання програм, тому необхідно дослідити підходи до організації фінансового контролю планування показників результативності. Контролюючим органам слід здійснювати перевірку бюджетних програм за такими напрямками: 1) правильність результативних показників; 2) законність затвердження бюджетних програм; 3) вчасність затвердження та доведення програм до відповідальних виконавців. Розглянуто функції органів державного фінансового контролю щодо планування бюджетних програм. Проаналізовано відповідні нормативно-правові акти, а саме: Бюджетний кодекс України, Закон України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні”, наказ Міністерства фінансів України “Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів”. Запропоновано надати контролюючим органам повноваження щодо здійснення контролю в цьому напрямі, а також внести зміни до Закону України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” й нормативно-правових актів, котрі визначають повноваження місцевих фінансових органів, вказавши в них функції контролюючих органів з планування бюджетних програм. Наголошено на важливості громадського контролю планування бюджетних програм.

Ключові слова: фінансовий контроль, бюджетна програма, результативні показники, програмно-цільовий метод, видатки бюджету.

Лит. 17.

Жадан Е. В.

ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ ПЛАНИРОВАНИЯ БЮДЖЕТНЫХ ПРОГРАММ ДЛЯ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ

Определено, что планирование бюджетных расходов – один из главных элементов бюджетного процесса, результатом которого должно быть эффективное использование бюджетных средств. Одним из методов бюджетного планирования является программно-целевой метод, который позволяет оценивать результаты выполнения бюджетных программ. Однако на сегодняшний день на уровне местных бюджетов он находится на стадии внедрения. Качество планирования бюджетных расходов можно повысить путем усиления финансового контроля за планированием результативных показателей бюджетных программ. Функции органов государственного финансового контроля направлены преимущественно на проверку исполнения программ, поэтому необходимо исследовать подходы к организации финансового контроля планирования показателей результатив-

© Жадан О. В., 2016

ности. Контролирующим органам следует проводить проверку бюджетных программ по следующим направлениям: 1) правильность результативных показателей; 2) законность утверждения бюджетных программ; 3) своевременность утверждения и доведения программ к ответственным исполнителям. Рассмотрены функции органов государственного финансового контроля по планированию бюджетных программ. Проанализированы соответствующие нормативно-правовые акты: Бюджетный кодекс Украины, Закон Украины "Об основных принципах осуществления государственного финансового контроля в Украине", приказ Министерства финансов Украины "О некоторых вопросах внедрения программно-целевого метода составления и исполнения местных бюджетов". Предложено предоставить контролирующим органам полномочия на осуществление контроля в данном направлении, а также внести изменения в Закон Украины "Об основных принципах осуществления государственного финансового контроля в Украине" и нормативно-правовые акты, определяющие полномочия местных финансовых органов, указав в них функции контролирующих органов по планированию бюджетных программ. Акцентируется внимание на важности общественного контроля планирования бюджетных программ.

Ключевые слова: финансовый контроль, бюджетная программа, результативные показатели, программно-целевой метод, расходы бюджета.

Olena Zhadan

FINANCIAL CONTROL OF PLANNING BUDGET PROGRAMS FOR LOCAL BUDGETS

It is determined that planning of budget expenditures is one of the main elements of the budget process, which should result in the effective use of budget funds. One of the methods of budget planning is a program-targeted method, which allows evaluating the results of budget execution. To date, however, at the local level it is at the implementation stage. The quality of planning of budget expenditures can be improved by enhancing the financial control over the planning of outcome indicators of budget programs. Functions of state financial control bodies are aimed at monitoring the execution of programs. Hence, we need to research approaches to the organization of financial control over the planning of performance indicators. Regulatory bodies should verify the budget programs in the following areas: 1) the accuracy of performance indicators; 2) the legality of the budget program approval; 3) timely approval and bringing of the budget programs to responsible executors. This article examines functions of state financial control bodies on planning budget programs and analyzes relevant Ukrainian laws and regulations, namely: the Law of Ukraine "The Budget Code of Ukraine", the Law of Ukraine "On Main Principles of State Financial Control in Ukraine" and the order of the Ministry of Finance of Ukraine, "On Some Issues of Implementation of Program-Target Method in Local Budget Planning and Execution". The author proposes to give regulatory bodies powers to exercise control in this area and to amend the Law of Ukraine "On Main Principles of State Financial Control in Ukraine" and normative legal acts, which define the powers of local financial bodies and point out their regulatory functions on planning budget programs. The author emphasizes the importance of public control of budget planning.

Key words: financial control, budget program, performance indicators, program-targeted method, budget expenditures.

JEL classification: H68, H83.

Процес бюджетування на місцевому рівні має бути націлений на планування доходів і видатків бюджетів таким чином, щоб за рахунок їхніх коштів можна було забезпечити соціально-економічний розвиток регіону. Фінансово-політична криза в країні призвела до критичного дефіциту бюджетних

коштів, яких часом не вистачає навіть для задоволення найважливіших соціальних потреб населення. Отже, кошти місцевих бюджетів повинні плануватись і витрачатись із максимальною економією. Зв'язок між обсягами витрачених бюджетних коштів та отриманими результатами дає змогу виявити програмно-цільовий метод. Натомість на сьогодні він не набув широкого застосування на рівні місцевих бюджетів. Однією з основних умов повномасштабного впровадження й ефективного застосування програмно-цільового методу є організація фінансового контролю під час планування бюджетних видатків. Тому для отримання високої результативності виконання бюджетних програм варто зосередити увагу на визначенні шляхів і підходів до здійснення фінансового контролю при плануванні бюджетних програм.

У фаховій літературі про зацікавленість вчених до питання здійснення фінансового контролю під час застосування програмно-цільового методу планування бюджетних видатків свідчать праці Л. В. Гуцаленко [1, с. 162], В. В. Зубенко [2, с. 83], О. П. Кириленко [3, с. 356], О. О. Сунцової [4, с. 284], О. О. Чечуліної [5, с. 26] й ін. Водночас науковці, які розглядають фінансовий контроль планування бюджетних програм, у своїх працях не конкретизують методику й особливості його проведення.

Мета статті – дослідження планування бюджетних програм за рахунок коштів місцевих бюджетів і надання пропозицій щодо напрямів фінансового контролю планування бюджетних програм.

Модернізація системи державних фінансів, що відбувається на підставі Концепції реформування місцевих бюджетів [6], Стратегії розвитку системи управління державними фінансами [7], потребує зміни напрямів здійснення фінансового контролю, заходи якого повинні спрямовуватись не тільки на перевірку використання бюджетних коштів відповідно до їх призначення, а й на досягнення максимальної ефективності при виконанні бюджету за видатками, особливо під час їх планування.

Аналіз фахової літератури з питань здійснення фінансового контролю при застосуванні програмно-цільового методу планування бюджетних видатків свідчить, що переважна більшість науковців (Л. В. Дікань [8, с. 163], Т. І. Єфименко [9, с. 72], І. Б. Стефанюк [10, с. 144], Ц. Г. Огонь, Н. А. Шкіря та ін.) приділяють увагу аудиту ефективності бюджетних програм за результатами їх виконання, а не планування.

Фінансовий контроль планування бюджетних програм аналізують Л. В. Гуцаленко, О. П. Кириленко і О. О. Чечуліна. Зокрема, Л. В. Гуцаленко наголошує на необхідності перевірки законності планування їхніх показників [1, с. 162]. Фінансовий контроль, що повинен бути спрямованим на перевірку законності, ефективності та раціональності бюджетних видатків, розглядає О. П. Кириленко [3, с. 356]. Автор зазначає, що такий контроль здійснюється місцевими фінансовими органами, але обходить увагою виконання аналогічних функцій органами державного фінансового контролю.

Для поліпшення роботи головних розпорядників коштів і підвищення дієвості контролю за виконанням бюджетних програм О. О. Чечуліна [5, с. 26] пропонує вдосконалювати методологію визначення результативних показників. Науковець наголошує на необхідності внутрішнього контролю, хоча,

на нашу думку, не менш важливим є дослідження застосування контролю планування бюджетних програм із боку органів державного фінансового контролю.

Одним із методів фінансового контролю В. В. Зубенко і О. О. Сунцова вважають оцінку показників бюджетних програм. Так, О. О. Сунцова наголошує на важливості цієї оцінки та наводить її способи [4, с. 284], В. В. Зубенко розглядає як захід із моніторингу, аналізу й контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів і визначає його основні завдання [2, с. 83]. Натомість автори не розмежовують вимоги щодо оцінки показників за результатами виконання бюджетної програми й оцінки на етапі планування бюджетних програм.

Отже, у працях учених, де розкривається використання фінансового контролю при застосуванні програмно-цільового методу, розглядається переважно контроль за виконанням бюджетних програм, а їх плануванню майже не приділяється увага, тому це питання потребує подальшого дослідження.

З метою реалізації Стратегії розвитку системи управління державними фінансами [7] у частині запровадження програмно-цільового методу в бюджетному процесі на місцевому рівні наказом Міністерства фінансів України затверджено Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання [13], а також визначено обов'язок органів державного фінансового контролю під час проведення ревізій, перевірок та аудиту здійснювати контроль за використанням коштів місцевого бюджету, виділених на виконання бюджетних програм.

Зауважимо, що фінансовий контроль за виконанням бюджету будь-якого рівня повинен обов'язково передбачати контроль планування видатків цього бюджету. Водночас функції фінансового контролю планування бюджетних програм для жодного контролюючого органу не визначено.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України "Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів" [13] усі головні розпорядники бюджетних коштів повинні складати паспорти бюджетних програм, оскільки цей документ дає можливість як розпорядникові бюджетних коштів, так і контролюючому органу отримати інформацію про обсяги запланованих витрат на здійснення заходів за програмою та результати від її реалізації.

Для визначення основних питань і підходів до фінансового контролю планування бюджетних програм проаналізуємо головні вимоги до складання бюджетних програм, дотримання яких найсуттєвіше впливає на їхню ефективність.

Важливим напрямом під час контролю є перевірка результативних показників при плануванні бюджетних програм.

Однією із основних вимог для затвердження бюджетної програми є відповідність її кінцевого результату пріоритетам регіональної політики, що має сприяти досягненню стратегічної мети розвитку адміністративно-територіальної одиниці в середньостроковому періоді [13]. Так, бюджетна програма щодо забезпечення якісною питною водою сільського населення Запорізької області повинна відповідати стратегії, зазначеній у Плані заходів

на 2016–2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року [14].

Отже, при здійсненні фінансового контролю планування бюджетної програми слід перевірити, наскільки запланований кінцевий результат відповідає пріоритетам регіональної політики, затвердженої документом, що містить стратегію розвитку відповідного регіону.

Окремі результативні показники (витрат, продукту) бюджетних програм повинні підтверджуватись офіційною державною статистичною, фінансовою й іншою звітністю. Наприклад, кількість населення та населених пунктів, для потреб яких необхідно побудувати водогін питної води, визначені серед результативних показників у паспорті бюджетної програми, мають підтверджуватись відповідними статистичними даними. У зв'язку з цим органам, котрі виконують повноваження фінансового контролю, слід перевіряти відповідність результативних показників статистичній інформації.

Наступним питанням, на яке контролюючим органам варто звернути увагу, є належність результативних показників до певної групи (витрат, продукту, ефективності або якості), до якої вони зараховані за змістом. Так, за бюджетною програмою, спрямованою на підвищення рівня надання медичної допомоги та збереження здоров'я населення, показник “завантаженість ліжкового фонду у звичайних стаціонарах” слід відображати у групі результативних показників ефективності, а не якості.

Крім того, обсяг коштів, які планується витратити на реалізацію бюджетної програми, повинен забезпечити максимальне отримання послуг соціально-економічного характеру для населення. Наприклад, за рахунок коштів, запланованих для будівництва водогону питної води, має бути розв'язана проблема якісного водопостачання сільських населених пунктів, у протилежному випадку цю програму не слід затверджувати взагалі. Отже, пропонуємо контролюючим органам перевіряти співвідношення вкладених коштів і можливих результатів від реалізації програми.

Іншим напрямом фінансового контролю планування бюджетних програм, на нашу думку, має бути визначення законності затвердження бюджетних програм та їхніх показників.

Так, при формуванні паспорта бюджетної програми слід використовувати інформацію, наведену в бюджетному запиті головного розпорядника, з урахуванням бюджетних призначень, установлених рішенням про місцевий бюджет. Наприклад, якщо у паспорті бюджетної програми щодо забезпечення якісною питною водою сільського населення запланована сума в розмірі 12,5 млн грн, то така ж сама сума за цим напрямом повинна бути відображена у бюджетному запиті головного розпорядника та рішенні про місцевий бюджет відповідної ради.

Отже, контролюючим органам варто перевіряти відповідність бюджетної програми інформації, зазначеній у бюджетному запиті розпорядника та рішенні про місцевий бюджет.

Крім того, підставою для затвердження бюджетної програми обов'язково мають бути нормативно-правові документи. Наприклад, для програми у сфері освіти – Закони України “Про вищу освіту” [15], “Про наукову і науково-технічну діяльність” [16] та ін.

Тому під час проведення фінансового контролю пропонуємо, щоб контролюючий орган перевіряв перелік нормативно-правових актів [15; 16], на підставі яких бюджетну програму було внесено до рішення про місцевий бюджет на відповідний бюджетний період.

Окремим напрямом є вчасність затвердження фінансових документів. Так, важливо перевірити термін затвердження паспорта бюджетної програми, що не повинен перевищувати 45 днів від дня набрання чинності рішенням про місцевий бюджет, а також строк (не більше одного тижня) доведення до відповідальних виконавців, розпорядників нижчого рівня й одержувачів бюджетних коштів копії наказу про паспорти бюджетних програм і копій затверджених паспортів.

Отже, з метою здійснення ефективного фінансового контролю за плануванням бюджетних програм пропонуємо виокремити три основних напрями, перевірка за якими необхідна для підвищення їхньої результативності:

- 1) правильність результативних показників;
- 2) законність затвердження бюджетних програм;
- 3) вчасність затвердження та доведення бюджетних програм до відповідальних виконавців.

Таким чином, пропонуємо наділити органи державного фінансового контролю функцією перевірки планування бюджетних програм, доповнивши п. 1 ст. 8 розділу 2 Закону України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” [17] такими словами: “за плануванням бюджетних програм та їх результативних показників”. Це дасть змогу, по-перше, запобігати плануванню неефективних бюджетних програм, виконання яких не принесе користі суспільству; по-друге, точніше планувати результативні показники, котрі б відповідали стратегії розвитку певного регіону; по-третє, оцінювати, наскільки підвищиться результативність діяльності розпорядника бюджетних коштів за умови виконання бюджетної програми.

Водночас не менш важливу роль у фінансовому контролі планування бюджетних програм повинні відігравати місцеві фінансові органи.

Відповідно до Правил складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання головні розпорядники розробляють проекти паспортів і подають їх на затвердження місцевому фінансовому органу протягом 30 днів після набрання чинності рішенням про місцевий бюджет [13]. Це означає, що останні виконують повноваження з оцінювання бюджетних програм на етапі їх планування. Тому, на нашу думку, розпорядникам бюджетних коштів слід подавати на затвердження кілька варіантів певної програми з різними показниками обсягів і структури ресурсів, які забезпечують її виконання, ефективність та якість. Це дасть можливість порівняти різні варіанти бюджетної програми й обрати такий, що матиме найефективніші показники.

Також органам державного фінансового контролю пропонуємо перевіряти, чи немає серед бюджетних програм, що подаються на затвердження розпорядниками, таких, які дублюються, тобто спрямовані на досягнення однакового соціально-економічного результату.

З метою реалізації запропонованого слід у нормативно-правових документах, що встановлюють повноваження місцевих фінансових органів (Положення

про місцеві фінансові органи затверджуються окремо для кожного з них), визначити для цих органів функції фінансового контролю планування бюджетних програм.

Планування та реалізація бюджетних програм мають на меті підвищення рівня соціально-економічного розвитку регіонів країни, а це означає, що кінцевими споживачами послуг, які надаються за рахунок бюджетних коштів, є населення. У зв'язку з цим громадський контроль планування бюджетних програм є так само важливим з боку й державних, і місцевих органів влади. Останнім часом актуальним є підвищення прозорості бюджетного процесу та доступності інформації для населення про використання бюджетних коштів. Тому пропонуємо відповідальним виконавцям бюджетних програм забезпечувати доступ на веб-сторінках у мережі Інтернет до інформації про заплановані бюджетні програми та їхні показники, щоб населення мало можливість висловити думку стосовно доцільності певних програм. Результати опитування повинні аналізуватись розпорядниками і враховуватися при внесенні змін до бюджетних програм.

Таким чином, фінансовий контроль як елемент управління бюджетними коштами здатний позитивно вплинути на ефективність їх використання місцевою владою з метою задоволення потреб населення. У зв'язку з цим фінансовий контроль планування бюджетних програм потребує вдосконалення, зокрема, шляхом визначення таких напрямів перевірки: правильність результативних показників, законність затвердження бюджетних програм і вчасність затвердження та доведення бюджетних програм до відповідальних виконавців; порівняння варіантів бюджетних програм перед їх затвердженням; висвітлення інформації про заплановані бюджетні програми в мережі Інтернет. Це дасть змогу підвищити рівень точності й ефективності результативних показників бюджетних програм і прозорості інформації про заплановані видатки за рахунок бюджетних коштів.

Список використаних джерел

1. *Гуцаленко Л. В.* Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.
2. *Планування місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу : навч. посіб. / [за заг. ред. В. В. Зубенко] ;* ІБСЕД, Проект “Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження”. – 5-те вид., випр. та допов. – К., 2015. – 120 с.
3. *Кириленко О.* Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русін / Асоціація міст України. – К. : ТОВ “Підприємство “ВІЕНЕЙ”, 2015. – 396 с.
4. *Сунцова О. О.* Місцеві фінанси : навч. посіб. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.
5. *Чечуліна О. О.* Модернізація державного фінансового контролю в контексті розвитку програмно-цільового бюджетування // *Фінанси України.* – 2011. – № 10. – С. 15–31.
6. Концепція реформування місцевих бюджетів : схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 308-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80>.

7. Стратегія розвитку системи управління державними фінансами : схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 774-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-%D1%80>.
8. Дікань Л. В. Державний аудит : навч. посіб. / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Сінюгіна. – К. : Знання, 2011. – 503 с.
9. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм / Т. І. Єфименко, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. ; Наук.-дослід. фін. ін-т при М-ві фінансів України. – К., 2004. – 320 с.
10. Стефанюк І. Б. Фінансовий контроль виконання бюджетних програм / І. Б. Стефанюк // Фінанси України. – 2004. – № 10. – С. 141–149.
11. Огонь Ц. Г. Програмно-цільовий метод та ефективність бюджетних програм / Ц. Г. Огонь // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 20–29.
12. Шкіря Н. Л. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм / Н. Л. Шкіря // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Сер. : Економіка. – 2011. – Вип. 18. – С. 87–93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2011_18_14.
13. Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. № 836 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14>.
14. План заходів на 2016–2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року : затв. рішенням Запорізької обласної ради від 25.02.2016 № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/images/article/original/000058/58683/plan.pdf>.
15. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
16. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26.11.2015 № 848-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
17. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : закон України від 26.01.1993 № 2939-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.

References

1. Hucalenko, L. V., Derij, V. A., Kocupatry`j, M. M. (2009). *Derzhavny`j finansovy`j kontrol`* [State financial control]. Ky`yiv: Centr uchbovoyi literatury` [in Ukrainian].
2. *Planuvannya miscevy`x byudzhetiv na osnovi prohramno-cil`ovoho metodu* [Planning of local budgets based on Program Performance]. (2015). Ky`yiv [in Ukrainian].
3. Ky`ry`lenko, O., Maly`nyak, B., Py`s`menny`j, V., Rusin, V. (2015). *Planuvannya ta upravlinnya finansovy`my` resursamy` tery`torial`noyi hromady`* [Planning and financial management of the territorial community]. Ky`yiv: VIENEJ [in Ukrainian].
4. Suncova, O. O. (2010). *Miscevi finansy`* [Local finance]. Ky`yiv: Centr uchbovoyi literatury` [in Ukrainian].
5. Chechulina, O. O. (2011). Modernizaciya derzhavnoho finansovoho kontrolyu v konteksti rozvy`tku prohramno-cil`ovoho byudzhetuvannya [Modernization of state financial control in the context of program budgeting]. *Finansy` Ukrayiny`* [Finance of Ukraine], 10, 15–31 [in Ukrainian].
6. The Cabinet of Ministers of Ukraine. (2007). *Koncepciya reformuvannya miscevy`x byudzhetiv* [The concept of reforming local budgets] (Order № 308-p, May 23). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-%D1%80> [in Ukrainian].

7. The Cabinet of Ministers of Ukraine. (2013). *Strategiya rozvy`tku sy`stemy` upravlinnya derzhavny`my` finansamy`* [The development strategy of public finance management] (Order № 774-p, August 1). Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-%D1%80> [in Ukrainian].
8. Dikan`, L. V., Holub, Yu. O., Sy`nyuhina, N. V. (2011). *Derzhavny`j audy`t* [State audit]. Ky`yiv: Znannya [in Ukrainian].
9. Yefy`menko, T. I., Stefanyuk, I. B., Ruban, N. I. (2004). *Derzhavny`j finansovy`j kontrol` vy`konannya byudzhety`x prohram* [State financial control of budget programs]. Ky`yiv: Akademiya finansovoho upravlinnya [in Ukrainian].
10. Stefanyuk, I. B. (2004). Finansovy`j kontrol` vy`konannya byudzhety`x prohram [Financial control of budget programs]. *Finansy` Ukrayiny`* [Finance of Ukraine], 10, 141–149 [in Ukrainian].
11. Ohon`, C. H. (2009). Prohramno-cil`ovy`j metod ta efekty`vnist` byudzhety`x prohram [Program Budgeting and efficiency of budget programs]. *Finansy` Ukrayiny`* [Finance of Ukraine], 7, 20–29 [in Ukrainian].
12. Shkiry`a, N. L. (2011). Derzhavny`j finansovy`j kontrol` vy`konannya byudzhety`x prohram [State financial control of budget programs]. *Naukovi zapy`sky` Nacional`noho universy`tetu "Ostroz`ka akademiya"* [Scientific Proceedings of the National University "Ostroh Academy"], 18, 87–93 [in Ukrainian].
13. The Ministry of Finance of Ukraine. (2014). *Pro deyaki py`tannya zaprovadzhennya prohramno-cil`ovoho metodu skladannya ta vy`konannya miscevy`x byudzhety`v* [On some issues of implementation of program-target method of preparation and execution of local budgets] (Order № 836, August 26). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1103-14> [in Ukrainian].
14. Zaporizhzhya Regional Council. (2016). *Plan zaxodiv na 2016–2018 roky` z realizaciyi Strategiyi rehional`noho rozvy`tku Zaporiz`koyi oblasti na period do 2020 roku* [Action Plan for 2016–2018 years with the implementation of the Strategy for Regional Development Zaporozhye region for the period 2020] (Resolution № 2, February 25). Retrieved from <http://www.zoda.gov.ua/images/article/original/000058/58683/plan.pdf> [in Ukrainian].
15. The Verkhovna Rada of Ukraine. (2014). *Pro vy`shhu osvitu* [On Higher Education] (Law № 1556-VII, July 1). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
16. The Verkhovna Rada of Ukraine. (2015). *Pro naukovu i nauково-tekhnichnu diyal`nist`* [On scientific and technical activity] (Law № 848-VIII, November 26). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19> [in Ukrainian].
17. The Verkhovna Rada of Ukraine. (1993). *Pro osnovni zasady` zdiysnennya derzhavnoho finansovoho kontrolyu v Ukrayini* [On main principles of state financial control in Ukraine] (Law № 2939-XII, January 26). Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> [in Ukrainian].